СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 81. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 25-го квітня 1945. No. 81. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, April 25, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ТРУДНОЩІ З НАЛАДНАННЯМ ПОЛЬСЬКОЇ СПРАВИ ЩЕ ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЄЮ

Досі відбулися у Вашингтоні три розмови між міністрами заграничних справ Трьох Потуг для вирівнання непорозумінь при створенню компромісового уряду для Польщі, а крім цього було ще дві розмови у президента Трумана. Не зважаючи на те все, не вдалося наладнати цього питання. Советський міністер закордонних справ Вячеслав Молотов має порозумітися із своїм урядом про цю справу і підняти її наново вже вчасі конференції в Сан Франсиско, як це виявлено в Білім Домі.

Після розмов над польською справою розпочалися розмови при співучасти китайського заступника премієра Т. В. Сонґа. Це перший раз за часів теперішньої війни представник Китаю бере участь у спільній конференції Великих Потуг.

ГНУЧКА ПРОГРАМА АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ

Досі виготовили вступну працю для конференції до Сан Франсиско представники 43 держав на всіх 47 управнених до участи. Нема ще тих, що беруть участь в розмові Трьох Потуг, а через те нема ще представників Польщі.

Американська делеґація осягнула тимчасове порозуміння щодо есенціональних точок програми нарад. Ціла програма є гнучка. Головні точки, на яких делеґація погодилася, це такі: 1. Польща мусить бути заступлена на конференції в Сан Франсиско, коли це загалом можливе, через свій уряд створений на підставі порозуміння на конференції в Ялті; 2. Злучені Держави будуть підтримувати пропозицію з Домбартон Овкс як „підставу для чартеру", який має бути начеркнений на конференції, а зокрема буде американська делеґація обстоювати оцю точку умови на конференції в Ялті, щоб Білорусь і Україна мали право голосування в членстві асамблеї; 3. Америка не лише буде підтримувати право інших держав на додання поправок до чартеру з Домбартон Овкс, але й сама хоче від себе додати доповнення.

Командир Гаролд Е. Стасен, один із американських делеґатів, заявив, що Злучені Держави можуть приступити разом з іншими державами до змагань втримати постійний мир без резиґнації із американських засад.

МЕКСИК ДОМАГАЄТЬСЯ МІСЦЯ ДЛЯ АРҐЕНТИНИ В КОНФЕРЕНЦІЇ.

Саме перед вітворенням конференції в Сан Франсиско виявилися нові трудноші для неї в тому, що міністер закордонних справ Мексика, Езекіел Паділя, вчасі пресової конференції заявив, що він видвигне домагання, щоб на конференцію запросити й Арґентину. Тому, що Совети кількакратно виявляли своє негодування за пляноване допущення Арґентини на конференцію, панує загальне переконання, що заява Паділі викличе відповідні коментарі в Москві.

Із Сан Франсиско повідомляють, що туди прибув з Арґентини Авра М. Ворен, директор Бюра для Американських Справ при департаменті стейту у Вашинґтоні. Ворен їздив до Арґентини з доручення американського уряду, щоб докладно розвідати про положення в Арґентині. Його звіт є вдоволяючий і Злучені Держави мають підставу згодитися на запросини Арґентини вислати делеґацію до Сан Франсиско.

ЛЮДОЇДСТВО СЕРЕД ЯПОНЦІВ.

Віцепрезидент пресової аґенції Юнайтед Прес, Френк Г. Бартоломю, дістав дозвіл від воєнного цензора оприлюднити свої помічення, призбирані вчасі свого побуту на островах Тихого океану зимою 1942-1943 року. Він ствердив, що японці поводяться по звірськи супроти воєнних небіжчиків і нераз зїдають трупи упавших вояків не лише американців, але й своїх власних. Ці факти потверджує теж обсерватор американської армії лютенант полковник Роберт С. Вилйем, який щойно вернувся із Тихого океану. Вилйем переловив японські обіжники до вояків яких сказано, що на випадок недостачі харчів, вони можуть їсти людське мясо.

ПОГРЕБНИК ТРИМАЄ 40 ЛІТ НЕВИКУПЛЕНУ НЕБІЖКУ.

Погребник Оґост Крон із Сан Луїс тримає в своїй пивниці тіло жінки, котру він називає іменем Мод, у відкритій домовині, через 40 літ, як про це пише ґазета „Стар-Таймс". Він каже, що свояки не хочуть дати грошей на її похорон.

Делеґація Українського Конґресового Комітету в департаменті стейту у Вашинґтоні

У пятницю, 20. квітня б. р., відвідала департамент стейту в Вашингтоні делеґація Українського Конґресового Комітету, в якої склад входили С. Шумейко, Д. Галичин, Б. Катамай і Е. Роґач, та вручила голові Східно Европейського Відділу меморіял у звязку з Конференцією в Сан Франсиско.

Цей меморіял виходить з цього заложення, що американські горожани українського роду, що знають положення та змагання українського народу, почуваються до обовязку звернути увагу американській делеґації на Міжнародню Конференцію в Сан Франсиско на деякі факти, які є важними для усталення та вдержаня справедливого та тривалого мира в світі.

Ці факти такі:

45-мільоновий український нарід, котрий в минулому вже кількома наворотами мав свою державу, і котрий теж і в часі цеї світової війни своїми величезними жертвами життя, крови й майна дав нестерті докази на те, що він зрілий, щоби мати незалежну державу, тепер не буде навіть заступлений на такій Конференції, що буде вирішувати таку важну справу як забеспеку тривалого мира в світі.

Український нарід, скинувши націстичне ярмо, не здобув свободи, але є далі поневолений російським наїзником. Якщоб він таки остався в комуністичній неволі, то набудуче він далі буде цею „дразливою проблемою Східної Европи", що буде загрожувати тривалому миру. Тому одинокою справедливою розвязкою української справи, булоб створення самостійної, незалежної, демократичної держави. Така полагода цеї проблеми причиниласяб до дійсного усталення тривалого мира.

Та хоч так є, що справа границь чи права поодиноких народів до своєї державности не будуть на програмі Конференції в Сан Франсиско, то проте Конференція повинна знайти принайменш способи, щоби взяти під опіку і охорону такі народи, що не мають своєї самостійної держави, як наприклад, український нарід. А щоб основні права таких народів були забеспечені, то для цеї цілі повинна бути створена така окрема світова Рада, яка малаб право розсліджувати всякі надуження та пильнувати, щоби держави додержували своїх міжнародних зобовязань супроти тих народів, що є під їхнім пануванням.

Конференція повинна теж розважити і це, щоб недержавні народи могли в мирний спосіб доходити своїх прав для остаточного створення своїх власних держав.

Далі порушено ще й те, щоб тим українським патріотам, що знайшлися поза границями Советів тільки тому, що їх одинокою провиною було те, що вони не годились на поневолювання українського народу нацистами чи тепер знова комуністами, була дана можність побуту і азилю в краях західніх демократій.

Вкінці висказано бажання, щоби делеґації Українського Конґресового Комітету була дана можність на Конференції в Сан Франсиско представляти та вияснити українську проблему перед відповідними комітетами, в яких обсяг ділання входили би справи, порушені отсим меморіялом.

По врученні меморіялу та по обговоренні його змісту, голова Східно Европейського Відділу при департаменті стейту мав довшу розмову з членами делеґації на теми, що торкаються української справи.

Опісля делеґація відвідала ще деяких членів американської делеґації на Конференцію в Сан Франсиско та вручила їм копії меморіялу.

НІМЦІ ЛИШАЮТЬ ПЛІННИКІВ У БАРАКАХ

У відповідь на осторогу Обєднаних Держав, видану до німецького уряду, щоб він не знущався над воєнними плінниками, коли надходять аліянтські війська, націстичний уряд згодився „залишити у воєнно-плінних таборах усіх плінників, яких захопить переможний похід аліянтських армій". Департамент стейту у Вашингтоні виявляє, що в Німеччині находиться ще яких 65,000 американських воєнних полонених. Німецький уряд проголосив свою постанову через уряд Швайцарії. Умова зобовязує від понеділка 23. квітня від год. 7. ввечір.

Не пускають британців до Чехословаччини

Коли британський уряд заявив охоту вислати своїх представників до Кошиць, тимчасової столиці Чехословаччини, куди вибрався президент Чехословаччини Бенеш, советський уряд заявився проти висилки британських представників, мотивуючи свій спротив тим, що мовляв Кошиці не мають на це відповідних приспосіблень. У Лондоні звернув загальну увагу передусім факт, що советський уряд говорив у справах Чехословаччини понад голови чеськословацького уряду.

Чеськословацький уряд у Кошицях закликає своїх громадян боротися проти німців безпощадно, відплачуючися їм за всі жорстокости. Каже заклик: „Най ваші серця наповнить елементарна ненависть до німецьких мучителів".

НІМЕЦЬКА СИЛА В НОРВЕҐІЇ ЗАЛОМЛЮЄТЬСЯ

З Норвеґії прибуло до шведського порту Мальми кілька вантажних кораблів, повних німецьких вояків та норвезьких квіслінґів. Просили шведського уряду приняти їх як воєнних бранців. Шведський уряд не хоче їх приняти, бо закон не дозволяє впускати до краю небажаних чужинців. Утікачі кажуть, що вся німецька сила в Норвеґії заломлюється.

ТОМУ ДВАДЦЯТЬ РОКІВ!—Сцена та представляє місце, в якому працював тому 20 років теперішній президент Злучених Держав — Гері С. Труман. Це ґалянтерійний склеп в Канзас Сиґі, Мізурі. Бачимо молодого Трумана з хлопцями, з якими він служив в артилерії в минулій світовій війні.

ЦІЛА ТРЕТИНА БЕРЛІНА В РУКАХ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ

За звідомленням Москви, принаймні третина Берліна находиться в руках советських військ. Білоруська Армія вдерлася в німецьку столицю зо сходу, а Перша Українська Армія, котра загналася на Ельбу аж під Дрезден, вдирається до Берліна з полудня. Обі армії стрічаються зо завзятим опором німців.

СХІДНІ Й ЗАХІДНІ АЛІЯНТСЬКІ АРМІЇ НА КІЛЬКА МИЛЬ ВІД СЕБЕ.

За звідомленням Сталіна, виданим у понеділок, Червона Армія находиться на віддалі 16 миль від Першої Американської Армії. Берлінське радіо каже, що віддаль між ними всего десять миль.

З головної кватири ґенерала Айзенговера повідомлено, що стріча американських й советських військ відбудеться в найближчій будучности. Звідомлення про це наступить по взаїмнім порозумінню Вашинґтону, Лондону й Москви. Обєднання обох цих армій під одною командою вважається з американського боку неправдоподібним.

АЛІЯНТСЬКІ УДАРИ ПО „НАЦІОНАЛЬНІЙ РЕДУТІ"

Три аліянтські армії женуть на німців у „національній редуті" в південній Німеччині. Третя Американська Армія скрутила на полудне, аби обійти збоку ворога, і найшлася на віддалі всего 30 миль від Реґенсбурґа. Американська Сема Армія теж поробила поважні поступи в своїм маршу на полудне, а французька Перша Армія, що йде здовж швайцарської границі, поступила поважно в окрузі Чорного Ліса й озера Констанци. На півночі ждуть кожної хвилі добуття Бремена, другого порту Німеччини, британськими й канадійськими військами.

БЕРЛІНЦІ СТРІЛЯЮТЬ НА ВЛАСНИХ ВОЯКІВ.

Німецька радіова стація „Вовкулаки" подає, що в Берліні найшлися німці, які звернули свою зброю проти німецьких вояків. Говорило це радіо, що в північній частині Бирліна „зрадники" відкрили огонь на німецькі війська. Орґанізація „вовкулаки" відкомандувала відділ на знищення гнізда зрадників. По завзятім бою „вовкулаки" взяли приступом будинок та вивели оставших при життю „зрадників". Їх на місці розстріляли на вулиці в приявности великої товпи.

ҐЕБЕЛЬС ТА ГІТЛЕР ЩЕ КЛИЧУТЬ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ Й ЖИДІВ.

Гамбурська радіова стація подала, що Гітлер находиться в Берліні, де мовляв він обняв особисто команду над військами, що боронять столиці. Стація наводить слова Ґебельса, що як большевики візьмуть Берлін і Прагу, то Европа пропала. З тої причини Гітлер лишився на фронтовій лінії, котра, мовляв, тепер має не тільки військове, але й політичне значіння.

ГІТЛЕР ПРИЗНАЄ, ЩО НА НЬОГО ПРИХОДИТЬ ОСТАННЯ ГОДИНА.

У Лондоні зачуто послання Гітлера до Мусолінія вислані мовляв у годину, коли „остаточний бій за наше існування досягає верцка". Говорив далі Гітлер, що ворог кинув великі маси воєнних матеріялів, большевизм і війська жидівства на Німеччину, аби викликати хаос на цілім „нашім континенті". Гітлер одначе всеще сподівається, що „непереможний дух опору, що керує німцями й спорідненими з ними по духу народами, здержить цю різню та змінить хід війни у цей мент, коли доля Европи вирішується на довгі століття".

У Лондоні теж зачуто іншу німецьку радіову стацію, з котрої подано вістку, що зрозумівши вагу потреби оборони Берліна від большевиків, Гітлер стягнув спеціяльним приказом німецькі війська зо заходу й кинув їх проти атакуючих Берлін росіян.

МАЛОЩО НЕ ПОПАВ У ВЛАСНУ ЯМУ.

У руки 11-тої Британської Дивізії здався командант більшого німецького відділу, котрий боявся, що якби він повів далі битву з британцями, британські гарматні кулі могли би розбити німецькі збірники отруйного ґазу, зібрані в недалекому маґазині, та витроїти самих німців.

ПЕРША АЛІЯНТСЬКА ЛЕКЦІЯ ДЛЯ НІМЦІВ.

З головної кватири аліянтських збройних сил, що воюють проти Німеччини, подано, що Аліянти вже вирішили, як має представлятися перша лекція, яку мають перейти німецькі діти майбутнього під аліянтською окупацією. Рішено саме дати цим дітям оглядати образки націстичних концентраційних таборів з попаленими тілами воєнних бранців та „рабів" та дати їм читати виїмки з опіній різних народів про цю справу, аби в цей спосіб наповнити дітей почуттям стиду за свій національний провід, що допустився таких огидних вчинків.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
за пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОНАД ВІСІМ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ!

У війні ми так звикли до міліонів та біліонів, що декому з нас, коли довідався з звіту, що Український Народний Союз закінчив місяць березень у майні сумою $8,053,214.53, може видаватись, що це не така аж надто велика сума, щоб нею дуже величатись. Та справа та буде виглядати цілком інакше, коли призадумаємося, що криється за тою сумою, яка праця, як довгих літ, якого роду орґанізації? Цеж не приріст, що повстав з якогось капіталу, вложеного в підприємство якимсь банком, чи фінансістом, чи спекулянтом! Це міліони, що повстали з труду, поту і вкладок тяжко працюючих наших людей. Це міліони окуплені міліоновим, неоплаченим трудом соток і тисячів наших чесних людей, що притягали наш нарід в Америці до орґанізації, до самоохорони, забезпеки і самооборони в своїй рідній установі. Це міліони, що означають цифрово теперішний маєток, а заразом пригадують і за ті великі міліони, що їх У. Н. Союз уже виплатив своїм членам титулом посмертних запомог, чи в інший спосіб. Це міліони, що нагадують оті сотні тисяч книжок, що їх У. Н. Союз видавав у давні часи, щоб кидати між українську іміґрацію в Америці перші проміння народної освіти, поборюючи в такий спосіб неграмотність і темноту.

Легко тепер прочитати: Вісім міліонів! Але інакше будемо це читати, коли матимемо рівночасно на увазі, що забрало У. Н. Союз аж 30 років праці й існовання, щоб він дійшов у майні до першого міліона долярів, бож доперва з кінцем 1923 року майно У. Н. Союзу виносило $1,011,521.67.

Певно, що без доброї, чесної й ощадної господарки не був би У. Н. Союз так скоро йшов у майні вгору, як він зачав іти від 1923 року! Певно, що це для нас великою втіхою і гордістю, що майно У. Н. Союзу зросло в минулому році на $556,893.47. Себто, що зросло у майні за один рік на половину того, що ми були придбали за перших 30 років. Це вказує, що наша орґанізація сильна, фінансово здорова, добре загосподарена. І тому саме вона й постійно росте — в майні й в членстві.

Ось так маємо тут на американській землі народню українську установу, збудовану виключно нашими власними силами, що є у своїм роді найбільшою українською інституцією в світі як щодо майна, так і членства. Українськими руками вона збудована, українськими руками вона ведеться. Ось той здобуток завдячуємо трудови українського народу в Америці, як і тій добрій американській землі, що дала змогу колишнім бідним українським іміґрантам ось таку інституцію просто з нічого почати, а згодом до такого гарного розвою і успіху довести. Ось той здобуток повинен бути рівночасно заохотою для збільшування У. Н. Союзу дальшими новими членами, щоб він міг далі рости у щораз більшу і більшу силу.

Лебединий спів нацизму

Колись вчаси розцвіту нацизму провідники його хвалилися, що вони переміняли пропаґанду на найбільший промисел Німеччини, або, як її нацисти любили називати, Райху. Супроти того, що самий Райх тепер ввійшов в останню фазу свого існування, найбільший німецький промисел теж найшовся в важкій позиції. Перетворення пропаґанди на перший промисел Райху признали нацисти колись твором ґенія д-ра Ґебельса, і тому тепер цікаво приглянутися, як проявляється цей ґеній у час, коли ситуація Райху й нацизму аж просто кличе за ґеніяльністю.

Передусім слово про матеріяльний бік самого „промислу". Нема слова, що цей стан важкий. Зле представляється цей бік на обох ділянках, на котрих він найбільше проявлявся: і на полі преси й на полі радія. Щодо преси, то її підтяв передусім розвал німецьких залізниць внаслідок аліянтських військових операцій. Через них достава паперу просто зовсім зірвана, і тому навіть такі центральні націстичні орґани, як „Фелькішер Беобахтер" та „Анґріф" мають труднощі роздобувати папір. Внаслідок розрухи німецьких залізниць та зірвання правильного залізничого руху не можна правильно доставляти навіть тих ґазет, які ще мають папір, а звісно, якою важною річю для ґазети є її точна достава.

Вчас заломання преси, на перший плян висувається радіо, яке, здавалося би, може побороти такі труднощі, як зломання комунікаційних получень залізницями. Одначе для одержування радіових вісток, чи радіової пропаґанди, треба мати апарати, а ці в усій окупованій аліянтськими військами Німеччині попали в руки Аліянтів. Отже вся просто Німеччина, окупована Аліянтами, є відразу відрізана від жерел націстичної пропаґанди.

Далі через цю саму аліянтську кампанію потерпіли й розсилкові центри націстичної пропаґанди. Через поступ аліянтських армій попадають в аліянтські руки одна стація за другою. Останні такі великі радіостації заняли французькі війська у Штутґарті, а совєтські війська в Кенігсберґу. З більшостю цих стацій в аліянтських руках найбільший промисел Райху виглядає на могутній колись автомобіль, що має 16 тлоків, але тепер сопе тільки одним.

Наступ аліянтських армій у Німечину поробив теж поважні виломи в самому „персоналі" націстичного радія. Як аліянтські бомбовики розбили бомбами величавий будинок міністерства пропаґанди в Берліні, що займав цілий блок поверхні, пішли в розтіч урядовці й функціонарі міністерства. Пропав між іншим навіть д-р Отто Дітріх, що в жовтні 1941 року дав німцям радіом слово, що російські армії вже остаточно розбиті та що німецьким військам у Росії не лишається тепер ніщо до роботи, хіба сповняти поліційну службу. Німецькі слухачі видно довго слухали чоловіка, що так різко пробрехався, али в останні дні, коли під самим Берліном зявилися ті війська, які він „розбив" ще 4 роки тому, видно, що й його слухачам було забагато, і Дітріх пропав. Пропав теж і другий визначний націстичний пропаґандист д-р Сіндерман, заявивши драматично, що він вступає до армії; та, кажуть, в уніформі його ніхто не бачив.

Серед оставших урядовців міністерства пропаґанди в Берліні, за донесенням шведських ґазетярів, панує такий настрій, який панував бувало вчаси чуми. Мовляв, їжмо, пиймо й веселімся, бо завтра вмираємо. Одначе й серед них дехто збирається втікати до Зальцбурґа або Осльо, що мають бути центрами націстичної пропаґанди в майбутньому.

Останки націстичного штабу пропаґантистів отже мають дуже тихий голос. Це вже не колишній грім, це тільки шепіт. Змінена й сила голосу, змінені теж напрям і зміст пропаґанди. Головний натиск кладеться тепер на поширення переконання, що якби нацизм добився був перемоги, то німецький нарід був би щасливим ,а з ним і ціле людство. Мовляв, Аліянти несуть тільки голод, хаос і безробіття. Ціль цеї пропаґанди очевидна: вона має утворити серед німців леґенду, яка уможливила би націстичному проводови піти в підпілля й з підпілля повести далі акцію проти Аліянтів. Піти в підпілля націстичному проводови не важко, бож кожний з них може легко переодітися в німецький вояцький уніформ і дістати леґітимацію правильного вояка. Аби одначе вони могли повести свою роботу, для цього треба, аби серед німців удержалися спогади Райху як про старі, а добрі часи.

Супроти цеї пропаґанди відсувається на другий плян навіть пропаґанда серед німецьких вояків боротися за Німеччину до останньої кроплі крови. Видно з того, що вже й націстичний провід не жде великого наслідку від цеї боротьби, коли він просто все кладе тепер на карту підпільної боротьби проти аліянтської окупації. Це видно й є лебедина пісня всеї Ґебельсової машини, що колись малювала німцям заманливий образ скорого опановання німцями всего світа.

Микола Чубатий.

Покаянна мова Василя Маклакова та Василя Свистуна

II.

(Продовження).

Василь Свистун, як сказано досі, знає тільки дві причини розходжень поміж українським народом та большевиками. Перша причина, це опозиція проти федеративного ладу України зі Совєтською Росією, друга причина, це совєтський комунізм. Надіді ані одна із причин, наведених Василем Свистуном, не є засадничою причиною ворожнечі українців до большевиків. Дійсною причиною українсько-совєтського антаґонізму є це, що наділі немає нині ані справдішної федерації поміж Росією та Україною, ані теж правдивого комунізму в Совєтах. Василь Свистун приймає фікції Совєтського царства за дійсно істнуючі вартости та принявши це фальшиве заложення дальше бродить по шляхах свого баламуцтва.

Федерація чи самостійність?

Національна держава це природне завершення розвою нації. Недержавний нарід, який не має своєї влади, а тільки орґани з моральною, а не примусовою силою та де державна влада в руках чужинця, є завжди наражений на економічний визиск, на винародовлення, на легковаження його традиції, його святощів. Тому держава стає при помочі державної влади природним сторожем охорони прав нації, її прав економічних, культурних та політичних. Коли нарід має власну державну владу, тоді може жити „власним життєвим шляхом", розвивати свої духові сили до змагань у цивілізаційному ході з іншими народами. Це все можливе у власній державі, коли нарід є правдивим господарем на власній землі.

Чи це нарід осягає в державі федеративній, чи в самостійній, це дійсно річ другорядна, бо так як державною дійсністю та фікцією може бути державність федеративна, так само державною дійсністю та фікцією може бути державність самостійна. Не йде про формальність, але про дійсність. Для прикладу наведемо, що Канада є свого роду державою федеративною в британськім камонвелті, а проте канадійський нарід є правдивим та одиноким господарем на власній землі. Другий приклад представляє противне. Нинішня Румунія, Болгарія чи Польща є формально самостійними державами, одначе ні одна з них не є дійсно самостійною, бо румунський, болгарський чи польський нарід не є нині господарем на власній землі. Значиться, не формальна державність є істотною річю, тільки дійсна. А ця може бути та не бути так само добре в державі самостійній, як і в федеративній.

Василь Свистун бере чисто фіктивну Совєтську Україну, адміністровану як кольонію з Москви, за дійсну державу українського народу, дарма, що в цій державі український нарід не є більшим господарем власної землі від кольоніяльних народів, яким і не сниться власне державне життя. Колиб державність федеративної совєтської України булаб дійсністю, то може бути п. Василь Свистун певним, що не найшовсяб і один такий націоналіст, що був би проти федерації зі Совєтським Союзом. Нажаль є інакше. І тому всі висновки автора вийшли наскрізь фальшивими.

Чи комунізм українському народови страшний?

Подібна теж є справа зо совєтським комунізмом, який автор уважає за другу головну причину українсько - совєтських розходжень. Безперечно, що українець є індивідуалістом та комуністичний лад йому не підходить. Та це все неважне, бо й в Совєтах нині менше вже тепер комунізму, а більше державного капіталізму. Це не істотна причина українсько- совєтських розходжень! Український нарід вже 1917 року був клясово вирівнаний, як ніякий другий нарід в Европі. Не було тут багато українських капіталістів, бо ці перед введенням совєтського ладу були неукраїнцями. Отже українські люди не багато стратили при заводженні комуністичного ладу.

Одначе йде тут знов про другу справу. Іде про чисто економічний колективізм, який не зачіпавби культурного життя українського народу, його релігії, його минулого. Він так само міг би добре бути вдержаний і в українській національній державі. Отже знов не йде про формальний комунізм, тільки радше про ці додатки, що боротьбу з українізмом маскують комунізмом.

Нині ми навіть не маємо певности, чи під господарським оглядом світ взагалі не прямує до свого роду колективізму. Тому думка Василя Свистуна, що професійна ворожнеча українців до комунізму це друга головна причина українсько - російських розходжень, є фальшива так само, як і перша.

В Совєтах не йде про правдивий комунізм, а тільки про сцентралізування всіх економічних ресурсів Союзу в першу чергу України, в руках Москви на розбудову імперії російського народу. Проте коли йде про економічну сторінку, то український нарід в Радянській Україні не є навіть економом українських багатств, не говорячи вже про його якунебудь ролю як господаря на власній землі.

Дальше під плащиком комунізму криється ніби то пролетарська, комуністична культура, що животно ударяє в українську національну культуру — рідну традицію, привязання до релігії, до своєї національности. Під фікцією комуністичної культури йде русифікація України, яка принайменше перед теперішною війною скоро погіршувала з дня на день положення українського народу. Тому там відбувалося повільне касування української державности, а не її побільшування.

Тут перед нами стають в яскравому світлі дві різні ситуації Василя Маклакова та Василя Свистуна у відношенні до Совєтів. Василь Маклаков міг з чистим серцем та справдішним патріотичним сентиментом прийти до російського червоного представника в Парижі та з душі дякувати йому за це, що совєтський лад поставив Росію на таку могутність, та ще завертаючи на шлях традиції російського народу.

Чи міг би так само з чистим сумлінням прийти до совєтського амбасадора Василь Свистун та сказати: „Під Вами, товаришу, Україна розвинулася економічно, зріс її розвій господарський. Розвій культурно-національний йде з кожним днем вперед. Український нарід з кожним днем стає щораз то більше та повніше господарем на власній землі". Наділі є інакше. Україна з кожним днем до теперішної світової війни тратила один комісаріят за другим; їх чинности постійно переходили в руки центрального російського уряду. Міліони синів України вигинуло в обороні „українського життєвого шляху".

Українська національна культура з дня на день віддавана під незносиму пресію русифікації. Українські культурні робітники так як винищені.

Василь Свистун про ці йому добре відомі факти й не згадує, бо вони до основ валилиб його концепцію розвязки українського питання в звязку з Росією. Український Василь став перед муром російської сили, він стратив віру в силу свого народу колинебудь той мур розвалити; тому він по двох роках мовчанки виповів слова капітуляції українців перед Кремлем.

Насувається питання, яка розумна причина покаянної мови Василя Свистуна? Чи не розброїти до решти й так не надто великі моральні сили заокеанських українців в такий критичний момент?

Частинно він таки осягнув те, що задумав.

Колиж йде про правильну ролю заокеанських українців — промовляти в імені українського народу в Европі, який має замкнені уста, то як західний українець мушу ствердити, що Василь Свистун сфальшував волю українців в Европі та промовив не як їхній брат і заступник, але як адвокат Кремля.

(Докінчення буде).

Рудіярд Кіплінг

Замітки із Сан Франсиско

(Докінчення).

Але ця справа не має нічого спільного з містом Сан Франсиско, з його веселими дівчатами, з його крепкими людьми і з його маєтком в золоті та в гордощах. Так раз запровадили мене на бенкет уладжений на честь лютенанта — Карлина з корабля Вандалія. Звісно, що цей лютенант тримався свого корабля серед буревіїв в Апії і поводився так, як це повинен був зробити кожен офіцир корабля. Вчасі обіду — а було це в Клюбі Богемія — я наслухався красномовних промов з подвійним „р". Я тоді теж зів обід, а память про нього останеться в мене аж до моєї голодної гробової дошки. Загалом виголошено тоді щось сорок промов, але ні одна з них не була отака, звичайна собі. Це перший раз впроваджено мене у приявність Американського Вірла, який квилів за все, що лише було його варта.

Геройство лютенанта служило вихідною точкою для отих золотоустих промовців, які так поражали інших. Вони маневрували поміж хмари східнього неба, гримали громами, спускалися вділ аж на дно пекла, вияснювали ясність Воскресення, послугувалися всіми можливими поетичим формами й фразами і все те кидали на голови своїх слухачів, які прибули на бенкет як гості. Шкода, що я не всилі передати отих похвал, які посипалися того вечора. Це була справжня Ніяґара балакучости. Це було щось величне, приголомшуюче. Я був свідомий цього, що мені треба було закрити лице серветкою й підсміхатися.

Опісля, зовсім згідно із правилами, вони почали в промовах витягати тіла небіжчиків і класти їх одно по одному на стіл. Так вони повитягали небіжчиків із Громадської Війни і кидали визов в сторону „нашого природного ворога" (а тим ворогом була Англія), бо цей ворог „має цілу низку фортець по цілому світі". Потім знову вони почали славити свій край, і щораз спочатку, але докладніше, щоб згадати і про це, про що дехто не згадав. Все те наводило на мене смуток і мені стало жалко тих людей. Бо як це може бути, щоб білий чоловік хвалив свій рідний край на цілий рот? То правда, що людина може думати про свій край так високо, як лише може, але завзяття у вітвертій похвалі вразило мене як недостача делікатности.

Такі похвали сипали мої господарі повних три години і готові були додати ще других три години. Але як лютенанта зробили таким великим, лагідним і відважним велитнем і як він став на ноги і як почав свою промову, то я ледви міг дещо з неї спамятати. Він сказав щось в цім роді: „Панове, це дуже гарно з вашого боку, що ви даєте мені цей обід і так гарно говорите, але я мушу вам дати до пізнання, тобто мушу вам сказати, що нам треба, тобто ми мусимо негайно мати фльоту, отже більше кораблів і то багато кораблів". Ледви він це сказав, як не завиють з радости, аж стеля потряслася, а я змісця полюбив Карлина. Слава!! То був раз чоловік!

Князь купців, що там були приявні, сказав мені потиху, щоб я не дуже звертав увагу на воєнний тон отих старих Ґенералів. „Такі піднебні ракети кидається лише для ефекту" — казав він — „а коли ми стаємо на задні лапи, так ми змісця заїдаємо Англію. Це така вже родинна поведінка".

Щоб бути щирим, американці таки не мають іншого краю, щоб по нім переїхатися.

Бо от: Франція має Німеччину; ми маємо Росію; для нападів Італії придумано Австрію; а навіть найбідніший Патан має свого ворога — одна лише Америка не має нікого. Отже, щоб іти за модою, треба із свого батьківського краю зробити щось в роді мішка з піском і бити по нім кулаками, коли трапляється нагода. Отой чоловік, що то говорив про „цілу низку фортець" так приманливо, сказав мені після бенкету, що він мусів випустити нагромаджену водну пару з кітла. Зрештою на таку фразу кожен був приготований. А коли ми вже відспівали „Стар Спенґлед Беннер" не більше ніж вісім разів, тоді закінчили обід.

Америка це дуже великий край, але це ще не є небо, освітлене електричними жарівками і покрите плюшом, як це здається промовцям. Мій мозок помандрував до тих політикерів по салунах, що то так багато говорили про свободу, а потайки змовлялися, як накинути свою волю громадянам. „Суддя це великий чоловік, але дарунок треба залишити в його писаря", як говориться у пословиці.

І щоб то ще я сказав? Я не можу писати в якімсь ладі, так, щоб одно трималося другого, бо я залюблений у тих дівчатах, про котрі я згадував і в деяких, котрі ще не зголосилися. Дівчина при машині до писання це така установа, яка стала предметом жартів у комічних ґазетах, але вона дуже придатна. Вона й її товаришка винаймають разом кімнату в бизнесовім місци і переписують рукописі по ціні шість шісток за одну сторінку. Лише жінка може займатися писанням на машині, хоч би лише тому, що вона відбула практику при машині до шиття. Вона може заробляти навіть по сто долярів у місяць і заявляє, що цей спосіб зарібку це її природне призначення. Але як вона сердечно ненавидить цей спосіб зарібку на хліб! Коли я вже погодився з тим, щоб переводити бизнесові справи і давати припоручення дівчині, яка мала вигляд холодної бюрової робітниці, схованої за золотими окулярами, я запитався її, як вона почувається у своїй незалежности. О, це заняття їм

(Докінчення на стор. 4-тій).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ БЕРЕЗЕНЬ 1945 РОКУ.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 37. Павлишин Марія.
В. 45. Грицишин Богдан, Белз Григорій, Совірка Теодор.
В. 50. Фурдин Стефанія, Мендак Чарлс, Сімо Стелла, Карсон Мирон, Фурдин Емілія, Качур Катерина, Качур Микола.
В. 63. Рогальський Франко, Кент Ірина М.
В. 96. Грицай Джійна Анна.
В. 97. Гук Наталія, Мельничук Мирослав.
В. 106. Ґіякоміно Анна, Ґіякоміно Йосиф А.
В. 120. Будник Йосиф.
В. 127. Климчак Ольга.
В. 130. Ігнацький Анна.
В. 134. Керик Анна.
В. 150. Данилович Марія, Данилович Стефан.
В. 154. Злонкевич Розалія.
В. 155. Ілек Іван.
В. 156. Трач Марія.
В 191 Петрецький Олекса.
В. 192. Шнурер Флоріян.
В. 204. Шустик Іван, Крумп Річард Л., Савчук Анна, Стрелець Анна.
В. 219. Драч Йосифа, Ґудзяк Франко, Крокош Марія.
В. 222. Гавриляк Нетій.
В. 239. Катамай Богдан.
В. 242. Курчак Анна.
В. 243. Романюк Роман.
В. 253. Федорів Михайло.
В. 274. Цицик Ольга.
В. 276. Магник Стефан, Сухій Іван.
В. 277. Дякон Роман.
В. 291. Тритяк Віра, Гузель Маргарета Д., Скібо Юліян.
В. 293. Ханенчук Михайло.
В. 296. Демчина Олеся Д.
В. 305. Годованець Евген, Дудра Григорій П., Коч Стефан.
В. 316. Павчишин Джеймс, Плекан Іван Т., Кульчицький Петро, Падучак Олена.
В. 321. Лісовська Антонетта.
В. 336. Степанек Іван.
В. 341. Юл Іван, Яворська Юлія К.
В. 348. Мельник Катерина, Марунчак Зофія А., Дмитра Марія, Кос Марія.
В. 352. Оконська Катерина.
В. 358. Попель Катерина, Яким Іван, Попель Стефан, Попел Берниса Р., о. Готра Стефан, Гавриляк Володимир.
В. 361. Вус Іван, Лескович Соня Зофія, Жиер Ева, Міронюк Ольга, Міронюк Павлина, Воробець Стелла, Горин Михайло.
В. 373. Касіна Емілія, Касіна Дженій.
В. 385. Ірко Доналд.
В. 386. Жидик Дмитро.
В. 390. Сорочак Олекса.
В. 392. Павлишин Ірина М.
В. 397. Огродницький Микола.
В. 413. Левенець Іван В.
В. 428. Ющишин Володимир.
В. 432. Мазур Леон, Верес Марія, Шевчик Михайло, Шевчик Іван, Гірняк Стелла, Крамар Юлія, Міґус Текля, Хемій Катерина, Хемій Василь, Янц Марія, Янц Михайло, Неґрич Чарлс, Сілвашій Евгенія, Сілвашій Михайло, Ґлушек Анна, Хмілoвський Павло, Ґлушек Юліян, Решітник Марія, Петровська Теодозія, Петровський Іван, Чайківська Анна.
В. 441. Войтович Михайло, Курійчук Дмитро, Хам Галя, Курійчук Оксана.
В. 445. Будзан Дженій, Вах Марія, Гарапяк Дмитро, Гладун Вілям, Мельниківська Ольга, Білінська Анна, Ґудима Вілма, Ґудима Сілвія, Слободзян Микола, Олійник Дмитро, Погорецький Зенон, Клим Анна, Євуш Василь, Турко Григорій, Личкун Павло, Копичанський Марія, Євуш Полій.
В. 455. Филипчук Кляра, Филипчук Марія.
В. 464. Костюк Михайло Джерій, Кольтуцька Катерина.
В. 206. Липка Константин, Липка Вікторія.
В. 230. Мацинська Анна.
В. 242. Тгорик Петро.*
В. 264. Валеська Олена.
В. 280. Такпишин Марія.
В. 287. Угорчак Йосиф М.,* Угорчак Дорота Л., Куліковська Олена, Куліковський Олекса К.*
В. 292. Радещ Ольга П.
В. 300. Бендровська Мирослава.
В. 319. Канцерук Михайло.
В. 339. Будай Анна.
В. 342. Познанська Катерина, Маслюк Григорій.
В. 353. Гойзен Андрій.*
В. 358. Чорній Мартин, Шаранська Меланія, Матушек Перла, Матушек Еленора, Лучін Михайло, Лучін Катерина, Галущак Петро Л.,* Чорній Ольга, Захар Олекса.*
В. 361. Купій Олена, Назаркевич Петро, Аранго Христина.
В. 388. Козак Йоанна Ф.
В. 418. Турнак Марія.
В. 432. Грицуна Марія, Гамалюк Дмитро.* Гричаник Микола, Владика Джек.*
В. 435. Парчин Зофія, Мороз Юлія.
В. 441, Закревський Михайло.*
В. 445. Горбаль Стефан,* Гнибіда Іван,* Москаль Володимир.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Гевчук Стелла.
В. 98. Краевська Алма.
В. 161. Сонич Іван.*
В. 162. Попіль Дмитро.
В. 206. Лещишин Михалина, Лещишин Зенон Б.,* Лещишин Дмитро о.
В. 243. Романюк Роман.*
В. 316. Фіцак Анна.
В. 341. Боровський Михайло Н.
В. 361. Романович Марія.
В. 375. МкКоло Ольга.
В. 441. Колісник Джійна, Савицький Богдан.
В. 458. Горак Стефан.*
В. 473. Мекуш Анна, Мекуш Павло.* Галай Марія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 1. Кучма Говп.
В. 358. Улан Анна.
В. 361. Зарецька Марія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 7. Пюблик Стефан, Пюблик Іван.*
В. 133. Мних Дамян.
В. 149. Діконтій Михайло.*
В. 164. Петак Агнеся.
В. 206. Колшевич Франко.*
В. 213. Ошуст Володимир.
В. 338. Вольчко К. Домініка.
В. 361. Мельник Михайло.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 1. Льорчак Іван.
В. 13. Чайківський Стефан.
В. 46. Угорчак Іван.
В. 62. Пашук Реймонд Б.
В. 67. Владика Стефан.
В. 73. Мовд Дмитро П.
В. 96. Гавриляк Іван, Ціміхуд Стефан.
В. 104. Качмарський Іван.
В. 106. Джуган Теодор.
В. 126. Пішко Марія.
В. 142. Лабінський Стефан.
В. 147. Когут Марія.
В. 180. Сенюта Михайло.
В. 204. Сидляр Василь.
В. 221. Галаса Стефан.
В. 229. Маркович Іван.
В. 245. Заблоцька Катерина.
В. 249. Лабан Марія.
В. 276. Шевчук Андрій.
В. 277. Мульський Іван.
В. 316. Панченко Меланія.
В. 320. Стець Франко.
В. 388. Коваль Стефан.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 29. Гривняк Росел.*
В. 45. Совірка Ольга.
В. 55. Папеш Стефан.*
В. 78. Шайняк Катерина, Шайняк Анна.
В. 242. Дубіцький Франко.
В. 316. Фіцак Анна.
В. 358. Бучін Іван,* Бучін Марія, Сорочак Еленора, Йонг Евелина Л.
В. 362. Кондира Василь.
В. 365. Бартник Яків.
В. 421. Шипінка Марія, Шипінка Павлина.
В. 432. Романишин Григорій.*
В. 441. Станко Іван.*
В. 444. Гладка Вікторія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 36. Кузмик Марія.
В. 152. Гевчук Стефанія.
В. 222. Романюк Роман.*
В. 276. Сонич Іван.*
В. 316. Коритко Дмитро, Коритко Софія.
В. 334. Лещишин Деметріюс о., Лещишин Михалина, Лещишин Зенон Б.*
В. 336. Карпінська Юстина 2.
В. 358. Швідрик Ефрозина.
В. 367. Фіцак Анна.
В. 391. Романович Марія.
В. 409. Попіль Дмитро.
В. 427. Боровський Михайло Н.
В. 432. Горак Стефан,* Барило Анастазія, Ковалишин Гриць,* Мельничук Теофіль.
В. 451. Галай Марія, Мекуш Анна, Мекуш Павло.*
В. 468. Савицький Богдан, Колісник Евгенія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 1. Войтович Говп.
В. 358. Попель Анна.
В. 361. Зарицька Марія.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 34. Сисин Марія, Сисин Микола.*
В. 40. Макаровський Андрій.
В. 55. Лось Віцентій,* Лось Генрій.*
В. 59. Вальковський Петро,* Ніжанковська Катерина.
В. 78. Вавришко Тома,* Вавришко Антін, Стерник Іван, Кравець Григорій.
В. 90. Жолобайлюк Анна, Айзенбавт Роберт,* Жолобайлюк Василь, Жолобайлюк Володимир,* Кропивник Гаврило, Данів Іван І., Хомович Семен.
В. 94. Білецький Яків.
В. 96. Соболь Володимир,* Соболь Петро, Соболь Марія, Соболь Олена.
В. 102. Копистинський Володимир.*
В. 130. Козицький Михайло.*
В. 133. Карач Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком березня 1945 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	33,352
В місяці березні 1945 р. принято нових	135
В місяці березні 1945 р. принято наново	19
В місяці березні 1945 р. принято з переступними листами	25
В місяці березні 1945 р. принято з інших кляс обезпечення	3
В місяці березні 1945 р. принято зо старого роду обезпеч.	—
Разом	33,534
В місяці березні 1945 р. суспендовано	67
В місяці березні 1945 р. відійшли з переступними листами	18
В місяці березні 1945 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	3
В місяці березні 1945 р. відійшли до нового роду обезпеч.	—
В місяці березні 1945 р. відійшли зо зворотом у готівці	9
В місяці березні 1945 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці березні 1945 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці березні 1945 померли	24
Разом	121
З кінцем місяця березня 1945 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	33,413

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	5
В клясі АА.	на $ 500	91
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	186
В клясі В.В.	на $1500	6
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

С клясі О- 500	на $ 500	468
В клясі О-1000	на $1000	323
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	4,430
В клясі Р-1000	на $1000	2,652
В клясі Р-1500	на $1500	26
В клясі Р-2000	на $2000	19
В клясі Р-2500	на $2500	2
В клясі Р-3000	на $3000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	2,946
В клясі Е-1000	на $1000	1,185
В клясі Е-1500	на $1500	22
В клясі Е-2000	на $2000	13
В клясі Е-3000	на $3000	3

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250	на $ 250	2
В клясі W- 500	на $ 500	4,308
В клясі W- 750	на $ 750	1
В клясі W-1000	на $1000	3,741
В клясі W-1500	на $1500	39
В клясі W-2000	на $2000	17
В клясі W-2500	на $2500	1
В клясі W-3000	на $3000	3
В клясі W-різні суми		84

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	182
В клясі Т- 500	на $ 500	3,727
В клясі Т- 750	на $ 750	544
В клясі Т-1000	на $1000	8,107
В клясі Т-1500	на $1500	195
В клясі Т-2000	на $2000	53
Разом		33,413

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 21. Мартин Іван мол. 3.
В. 22. Курко Іван Юрій, Жульковський Володимир А.
В. 33. Демкович Михайло, Демкович Рута.
В. 41. Степанек Денис С.
В. 50. Мендак Михайло, Сірак Вілям, Каршен Іван, Коцур Роберт Д., Кроскій Реймонд П., Мендак Стефан, Мендак Олена, Паскович Тома П., Мендак Марія.
В. 59. Кузів Анна С.
В. 63. Рогальська Маріянна.
В. 76. Хрімівський Микола.
В. 100. Жега Джесій, Жега Джерій В.
В. 118. Вейганд Ширлій А.
В. 126. Шеліга Іван.
В. 130. Коваль Юрія С.
В. 156. Страг Роналд В.
В. 164. Гунчар Джефрій Г.
В. 186. Баволяк Джійна А.
В. 192. Шнурер Ірина.
В. 204. Кромп Річард, Марко Анеля А. 2.
В. 205. Крепіч Павло мол.
В. 206. Гладик Марія А., Гнечко Джійна Е.
В. 219. Співак Тарас В.
В. 242. Сисак Марія, Сисак Олена.
В. 259. Когут Іван мол.
В. 276. Гера Катерина, Гера Стефан.
В. 281. Марш Давид.
В. 287. Пело Катерина.
В. 292. Квік Ґерій Лій 2.
В. 303. Лехман Роберт Юрій.
В. 305. Качмарик Джералдина А.
В. 312. Овсяник Розмарія.
В. 343. Лопиз Глорія Анна.
В. 345. Проц Річард.
В. 348. Мельницький Андрій мол., Мельницький Бетій, Мельницький Олеся.
В. 358. Борек Петро, Борек Павло, Борек Анна, Улан Патрися, Ді Паола Наталія М., Попель Кароля Л., Попель Роналд Д.
В. 364. Шийка Ольга.
В. 369. Горінко Чарлс Г., Горінко Патрися А., Версюк Донна М., Бен Марія А.
В. 397. Москвяк Пілій.
В. 418. Бобак Марія А., Бобак Йосиф Ю.
В. 428. Гала Вілям, Ющишин Тарас.
В. 432. Дорош Мирослав Е., Топольницький Орест Р., Стефанів Роман С., Стасина Вілям, Стасина Норман, Сохоцький Володимир, Шпікула Надійн М., Мостовик Евгенія, Гуціль Володимир Н., Федорів Вілям, Федорів Едвард, Хвалюк Зеновій, Лайкіш Стефанія А., Лайкіш Евген Р., Стеблинська Стелла, Стеблинська Нетій, Стеблинська Каролина.
В. 441. Левіцький Мирослав.
В. 445. Зарецький Теодор Р.
В. 448. Моганцьо Іван.
В. 461. Коський Михайло П., Коський Дженій Р. М.
В. 464. Недошитко Евгенія Д., Готнер Ірина М.
В. 478. Стахів Данило, Томашевський Лілій, Томашевська Надія.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 7. Прокіпчак Іван, Прокіпчак Данило.
В. 74. Куч Вілям.
В. 240. Настюк Дайана Н.
В. 282. Партика Варвара А., Партика Михайло.
В. 338. Фігель Юрій.
В. 358. Корецька Бетій А., Корецька Марія А., Йонг Роналд Д., Йонг Річард Л., Йонг Каролина Р., Йонг Бетій Дж., Сорочак Роберт М., Сорочак Роналд Р., Шаранська Марія А., Бучик Варвара А., Бучик Флоренса.
В. 445. Каптій Ярослав І., Каптій Володимир.

ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ ДІТИ:

В. 276. Сонич Роберт І.
В. 316. Коритко Евген, Коритко Кароль.
В. 334. Лещишин Еленора.
В. 358. Швідрик Михайло.
В. 427. Поворозник Меланія, Поворозник Ілько, Поворозник Ольга.
В. 432. Сойка Едвард, Ковалишин Василь, Лялюк Богдан П.

ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС ДІТИ:

В. 283. Фіго Каролина М.
В. 445. Тарновецький Ірина О.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 1. Полиняк Марія А., Полиняк Евген С.
В. 28. Матнек Іван Дж.
В. 36. Рипітник Стелла.
В. 55. Лось Антін, Бухта Зофія.
В. 76. Делій Йосиф Ф., Делій Клемент М.
В. 78. Вавришко Ваніна, Вдовяк Юлія, Стерник Іван.
В. 94. Бабюк Михайло мол., Наколів Андрій.
В. 96. Соболь Розмарія, Соболь Меланія.
В. 109. Андриечко Анна.
В. 221. Поцілуйко Едвард.
В. 230. Гей Варвара А.
В. 264. Валеська Анастазія.
В. 274. Юрчик Микола.
В. 287. Угорчак Дорота Л. 2, Угорчак Михайло.
В. 345. Ульманець Лувіс В., Ульманець Іванна.
В. 358. Чорній Донна Дж., Демкович Олекса Н., Клипчак Іванна, Яким Марія Л., Сінковська Катлина М., Лучін Денис П., Лучін Роберт М., Лучін Дайана Х., Клипчак Роберт, Клипчак Михайло, Федик Арлина, Гоцек Дженис, Гоцек Дайана, Бабяк Роберт, Бочек Михайло М.
В. 361. Купій Роман.
В. 418. Турняк Зофія, Турняк Василь.
В. 419. Пашкевич Глорія.
В. 427. Власій Маруся І., Власій Анна О.
В. 445. Семчишин Едвард О. М.
В. 446. Савків Володимир П.
В. 456. Гуціль Евген, Гуціль Богдан І.
В. 473. Лашка Ольга, Дубик Ліліян, Дубик Микола.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 161. Сонич Роберт І.
В. 166. Парастіно Ольга, Парастіно Маріянна, Парастіно Олена.
В. 206. Лещишин Еленора.
В. 240. Настюк Дайанна Н.
В. 316. Фіцак Микола, Фіцак Марія Е., Фіцак Марія.
В. 375. МкКуло Іван М. мол.
В. 441. Лялюк Богдан П.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 283. Фіго Каролина М.
В. 445. Тарновецький Ірина О.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 45. Совірка Тарас, Грицишин Богдан, Белз Григорій.
В. 50. Фурдин Стефанія.
В. 96. Грицай Анна.
В. 97. Гук Наталія, Мельничук Мирослав.
В. 155. Ілик Іван.
В. 191. Петрицький Олекса.
В. 192. Шнурер Флоріян.
В. 222. Гавриляк Нетій.
В. 243. Романюк Роман.
В. 274. Цицик Ольга.
В. 277. Дякон Роман.
В. 291. Тритяк Віра.
В. 316. Павчишин Дмитро.
В. 321. Лісовська Антонина.
В. 336. Степанек Іван.
В. 348. Марунчак Зофія.
В. 390. Сорочак Олекса.
В. 392. Павлишин Ірина.
В. 413. Левенець Іван.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

Р. 112. Проник Дорота.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 147. Голдан Василь.
В. 461. Боднар Фредерик.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком березня 1945 р. було в У. Н. Союзі дітей членів	11,226
В місяці березні 1945 р. принято нових	98
В місяці березні 1945 р. принято наново	20
В місяці березні 1945 р. принято з переступними листами	11
В місяці березні 1945 р. принято з інших кляс обезпечення	2
Разом	11.367
В місяці березні 1945 р. суспендовано	53
В місяці березні 1945 р. відійшли з переступними листами	11
В місяці березні 1945 р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	22
В місяці березні 1945 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	2
В місяці березні 1945 р. відійшли зо зворотом у готівці	1
В місяці березні 1945 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці березні 1945 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці беезні 1945 померли	2
Разом	91
З кінцем місяця березня 1945 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	11,276

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-шій	на $500	4,470
В клясі 2-гій	на $400	1,327
В клясі 3-тій	на $100	2,314
В клясі 4Р	на $ 250	52
В клясі 4Р	на $ 500	1.261
В клясі 4Р	на $1000	304
В клясі 5Е	на $ 250	191
В клясі 5Е	на $ 500	1.131
В клясі 5Е	на $1000	226
Разом		11.276
З кінцем місяця березня 1945 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених		44,689

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за березень 1945 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж березня 1945 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Мета життя всіх буддистів

Багатство Шуї-Даґон.

Один „білий" журналіст зважився ввійти власними ногами до одної з найбільше недоступних для християн святинь — пагоди буддистів у Ранґун. Ранґун чи точніше Шуї-Даґон це для буддистів те, що Мекка для магомедан. Це найстарша азійська святиня куди прямують буддисти з Китаю, Японії, маляйського півострову, з Сіями, індокитайських гір і закутин Афґаністану. Мрією кожного буддиста є побувати раз на Цейльоні, де зберігається зуб Будди і в Ранґуні, де його учні зложили три волоски з його голови.

Шуї Даґон це одна з найкращих азійських будівель і всередині одна з найцікавіших. А проте небуддисти не мають сміливости ввійти туди. Вже на вулицях Ранґуну можна зрозуміти, чому европейця лякає така думка. Туди прямує тисячі калік, недужих, жебраків і торговців у таких лахміттях, з таким виглядом, що нагадуються описи середневічних походів. Проказа і всякі роди пропасниць ходять разом з ними. До святині Шуї-Даґон можна ввійти тільки босоніж і треба пробиватись туди в юрбі, де не можна вибирати собі сусідів. Нічого лекшого, як стороннього непроханого гостя ограбити там і кинути на нього наклеп, що він зневажив святе місце.

Та знаємо, що є люди, які для сензаційної статті пхаються навіть під еспанські кулі. Згаданий журналіст не зважаючи на всі перестороги місцевих знайомих, увійшов до „святая святих" буддистів, скинувши черевики, і згідно з обрядом перейшов 140 ступнів, щоб побачити, як вона виглядає в самій середині. Довкола золотої скриночки із трьома волосками Будди призбирані дорогоцінності, які не можна рівняти з ніяким багатством приватних людей. Сама скриночка має 600 рідких самоцвітів, а золота вежа пагоди на 600 метрів заввишки вся у золоті. Довкола головного вівтаря — стоять статуї та статуетки Будди з золота та алябастру обвішувані дарами прочан, між якими є великі багачі. На поодинокі різьби частини стін, склепіння, дверей, завіс і дзвонів складались цілі покоління.

Крім одної головної святині є тут довгий ряд пагод, що повставали довкола середущої цілими віками. Вони заховані в тиші гаїв, під доглядом ченців, що не виходять звідси ніколи. В одній такій святині посеред натовпу прочан побачив цікавий журналіст недужу жінку на ліжку. Їй удалось зайти сюди в рідкий момент: коли вона мала стати матірю. А на думку буддистів нема більшого щастя, як уродитись у такій святині, тимто вона і тут лягла на постелі.

ВІД 1. КВІТНЯ ЦЬОГО РОКУ ДО ЧАСУ ВІДБУТТЯ 21-ШОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ КОЖНА ДЕЛЕҐАТКА Й КОЖНИЙ ДЕЛЕҐАТ ПОВИННІ ПРИЄДНАТИ СОЮЗОВИ КОЖНОГО МІСЯЦЯ НЕ МЕНШЕ ЯК ОДНУ ЧЛЕНКУ ЧИ ОДНОГО ЧЛЕНА.

ПРАЦЯ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Звязки. — Наші допомогові проблеми. — Річний Буджет. — Поділ організаційної праці. — Потреба постійної допомоги дітям. — Лічниці. — Наш обовязок. — Зеднана праця.

Українсько - Американський Допомоговий Комітет став **рівнорядним допомоговим тілом між американськими допомоговими організаціями.** Сталось це на зборах Американської Ради Добровільних Допомогових Організацій з дня 7. березня 1945, коли нашу організацію принято в члени цеї Ради, а відтак на загальних зборах цеї організації з дня 11. квітня б. р., коли президент її, д-р Чемберлин, та поверх 80 представників найбільших американських допомогових організацій привитали представника нашого Допомогового Комітету.

Підносимо цей факт на те, щоби ввесь наш загал добре усвідомив собі, що на вільній американській землі маємо повну змогу виказати наші організаційні здібности та дати якнайбільшу поміч нашим виснаженим війною та людською брутальністю братам і сестрам в Старому Краю. Колиж цього не зробимо, то вина спаде таки на нас самих, на усі наші організації, парохії, товариства та все наше громадянство.

Після закінчення організаційної підготовки стає перед нами тепер важніше питання: практичного переведення допомогової акції. В першу чергу перед екзекутивою Комітету та нашим загалом стають такі питання:

1) Якими фондами буде розпоряджати наш Комітет?
2) Куди висилати допомогу?
3) Які будуть загальні основи в розподілі допомог?

До 1: Беручи під увагу наш дотеперішній досвід в збірках тут в Америці як і потреби наших жертв війни, Екзекутива виготовила **приблизний буджет до кінця 1945 р. на суму $300,000.00.**

Цю суму мусить зложити наш загал та наші організації, а тоді до цего **будуть додані жертви американських (неукраїнських) організацій.** Коли хочемо, щоби чужі помогли нашим братам і сестрам, мусимо перше самі показати свою жертвенність. Сума $300,000.00 це тільки мала краплина в морю горя, голоду та **страждань нашого народу.** Цю суму можна зібрати, **коли всі церковні та світські організації** візьмуться до діла спільними силами, одним серцем та з братньою любовю і бажанням помогти ближньому.

До 2: Допомога мусить досягнути усіх наших людей, без **огляду на їх віроісповідання, політичні переконання чи місце перебування.** В практиці організаційна праця мусить бути в трьох відділах:

а) Відділ американський — для несення допомоги на американський півкулі;

б) Західний відділ для несення помочі в краях поза межами Совєтського Союзу — і

в) Східний відділ для несення помочі в Совєтськім Союзі, а зокрема в Україні.

До 3: Основа розподілу в усіх краях мусить опиратися на:

1) організаціях; значить, що наш Допомоговий Комітет мусить всюди вимагати **створення на місцях добродійних комітетів,** які вестимуть допомогову працю на місцях. Ця акція вже є в ході у Франції, Бельгії та Італії.

2) Тому, що кожна держава перебирає на себе вживлення населення на своїй території, головна увага Допомогового Комітету мусить бути спрямована на найкраще господарське зужиття наших засобів. Це можна осягнути тільки створенням постійних українських сиротинців, діточих садків, шкіл, та народних лічниць у різних краях. Ці потреби треба заспокоїти нам самим, коли хочемо вратувати розсіяну по світі нашу воєнну еміграцію як українську.

3) Вкінці Допомоговий Комітет мусить поробити **заходи для постійного поселення українських збігців,** що з різних причин не можуть чи не хочуть вертати в рідні сторони, як також, щоб дати їм постійну працю.

Очевидна річ, що усі ці пляни підлягають змінам та будуть залежні від даної країни та суми зібраних грошей, одіжи та поживи. Однак із звітів, що вже є на руках Допомогового Комітету, видно, що такі потреби вже є у Франції та в Бельгії, а небавом будуть в Чехословаччині та Німеччині.

Не говоримо наразі про Радянську Україну, бо там, покищо, не діють ніякі американські допомогові організації, а розподіл допомог спочиває в руках властей. Допомоговий Комітет вже однак піддав думку розбудови Народної Лічниці у Львові.

До виконання якихнебудь плянів треба тепер тільки: **грошей, грошей та грошей!** Для успішного ведення нашої праці треба ще крім гроша зрозуміння нашим загалом внутрішнього діловодства цеї організації та довіря загалу до його проводу.

З дотеперішних успіхів Допомогового Комітету радіє кожен. А майбутні успіхи залежать вповні від кожного з Вас, від Вашої праці. **Бо це Ви маєте творити свою власну гуманітарну інституцію,** для помочі нашому власному народові.

Наш уряд у Вашингтоні та американські допомогові організації віднеслись з повним признанням та зрозумінням для нашої праці. Тепер черга на наш загал. А саме 1) **Зарядити збірки по всіх громадах.**

2) **Масово вступати в члени** Злученого Українського Американського Допомогового Комітету.

Д-р Володимир Ґалан,
предсідник У. А. Д. Комітету.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГАЛИВУД, КАЛІФОРНІЯ.

„Запорожець за Дунаєм" в Галивуд.

З нагоди покінчення кількалітнього курсу режисерства, який переходив під інструкцією професора Е. Г. Улмера, фільмового директора, д-ра Теодора Коліна, музикального директора, і письменника А. Маріянова, балетмайстер Василь Авраменко влаштував вечером дня 6. квітня 1945 р. у його власній студії приватне висвітлення фільми „Запорожець за Дунаєм".

Між гостями були вже згадані професори п. Авраменка, а також адмірал Новінський, співак Остон, музик Леонід Корoні, директорка мадам Оконор, співачка панна Л. Колинс, гіндуський представник Меклейн і актори Міша Авер, А. Черкаский, Н. Акерман і Бавм, та кількох менших риб, а між ними і підписаний.

Присутні уважно приглядались фільмі „Запорожець за Дунаєм", і любувались українськими піснями і музикою, а зокрема танцями. При кінці зложили п. Авраменкові признання і за його фільмовий і балетний хист.

По висвітленню фільми п. Авраменко приняв гостей щиро і гарно, а теж упримлив перед ними свої нові пляни, які обняті такою його програмою:

Влаштувати велику виставу в столиці Каліфорнії, в Сакраменто, під назвою "Tribute to America", а як час позволить і дістанеться відповідний дозвіл, то повторити її в Сан Франсиско в честь Світової Конференції.

Виставити „Запорожець за Дунаєм" з коротким водевілем, який плянується.

Перобити українські фільми на англійську мову, щоб можна показувати їх в американських театрах.

Взятись за продукцію нових українських фільмів в англійській мові.

Подбати про видання в англійській мові книжки про українські танці, як і танці інших народів.

Приявні гості запевнили п. Авраменка, що він може числити на їх поперття. І так готовиться п. Авраменко з новим запалом і з новою надією до нової акції.

О. Е. Малицький.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Осип і Анастазія Біловус з Дітройту, Міш., замість вінця на домовину бл. п. о. Н. Сіминовича з Шікаґа $5 і постійний місячний дарунок $5 — разом $10; Василь Шанайда з Дітройту, Міш., дар за 1945 р. $10; Яків Удич з Ню Йорку, Н. Й., місячна жертва згідно з декларацією $10; Теодор Каськів з Нюарку, Н. Дж. від себе $5, а $10 як жертву від Української Централі в Нюарку; Микола Близнак $25 як жертву від відділу 204 У. Н. Союзу в Ню Йорку, Н. Й.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

WAR BOSS—This is a new picture of General of the Army Dwight D. Eisenhower, Allied Supreme Commander in the European theater. He recently said there will be no announcement of V-E Day until all important enemy pockets on the Western Front have been wiped out, an action which may take weeks or even months to complete.

Замітки із Сан Франсіско

(Докінчення зо сторони 2-гої)

подобається, справні подобається — відповідали. Цеж природна доля майже кожної дівчини — призначена звичаєм в Америці — а я вийшов на варвара, коли не дивлюся на це з такої точки погляду,

— Ба, а щож опісля станеться з вами — питаюся.

— Працюємо для життя.

— А чогож надієтеся потім?

— Потім також заробляти- мемо на хліб.

— Аж до смерти?

— Так, хіба що...

— Хіба, що станеться? Таж мужчина працює до смерти.

— Так само будемо працювати й ми. — А потім додала ніби від нехочу: — Так мені здається.

Раз сказала спільничка в однім такім бюрі: „Деколи ми виходимо заміж за наших хлібодавців, так принаймні пишуть по газетах". А за тим почала сильно бити по ключах машинки до писання ще й приговорювала: „Та я про це не дбаю. А я це ненавиджу, ненавиджу, ох як я ненавиджу! Але ви не мусите так дивно дивитися на мене".

Старша спільничка дивилася на молодшу із висловом докору.

„Я так і думав, що ви ненавидите" — промовив я. „Мені здається, що американські дівчата не багато різняться від англійських у своїх інстинктах".

* * *

Сан Франсиско має лише одну недостачу, а це, що його тяжко покинути. Коли я за прикладом Ганса Брайтмана „покинув це місто знад моря", то мені жалко стало за отими приманливими місцями, за такими розумними людьми, за цими дівчатами, що мали на все готову відповідь, за отими кривляками, за пиварнями, за картярськими норами, де лютство їде чортови в зуби із гуком-стуком, сьмихом та калатанням кісток, заки їх кинуть на стіл для виграшки.

Я радо був би ще лишився в Сан Франсиско, але я боявся, що лиха доля стріне мене, коли я витрачу всі свої гроші і я буду мусів найти собі ріг вулиці для постою. Якийсь нутрішній голос кричав до мене: „Забирайся звідси. Їди на північ!" Отже я вибрався із Сан Франсиско до міста Портленд, у стейті Орегоні, а туди треба було їхати залізницею тридцять шість годин.

(Кінець заміток із Сан Франсиско).
З англійської мови переклав С. Д.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 15. квітня 1945 р. помер
ІВАН РИЗА,
член Бр. св. Юрія, від. 379 У. Н. Союзу в Шікаго, Ілл.

Покійний походив зо села Мокані, повіт Радечів, Галичина. Полишив у смутку жену.

Похорон відбувся 19. квітня при участи жени, членів від. 379 і знайомих, до укр. церкви св. Володимира і на цвинтар в Елмвуд Рівер Ґров. — В. Й. П.!

В. Пилипів, секр.

Дня 13. квітня 1945 р. помер у 72. році життя
ЯКІВ КУЛЬЧИЦЬКИЙ, ЦМАЙЛО,
член від. 183 У. Н. Союзу.

Покійний був основником нашого відділу і 20 літ предсідником. 3 рази їздив на конвенції як делеґат. Походив зо села Кульчичі, повіт Самбір, Західна Україна. Полишив у смутку жену Александру, 6 дорослих синів, а з них 4 є в армії, 3 дочки подружені і 6 внуків.

Похорон відбувся 16 квітня з дому жалоби до римо-катол. церкви в Дурґамвіл. Поховано покійного на цвинтарі св. Френсис. — В. Й. П.!

ТАРЗАН, ч. 1164. Дивна долина.

Зо свого літака Торвальд бачив високу гору в широкій долині, оточеній горами.

„Там я сховаюся перед ворогами як прийде потреба", Гітлер мріяв.

„Тільки один Тарзан міг би відкрити такий сховок", сказав Торвальд. „На щастя він умер".

Але власне в цей мент Тарзан вибирався до свого царства в пущі.